YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (täysistunto)

11 päivänä heinäkuuta 2006 *

Asiassa C-432/04,

jossa on kyse EY 213 artiklan 2 kohdan kolmanteen alakohtaan ja EA 126 artiklan 2 kohdan kolmanteen alakohtaan perustuvasta kanteesta, joka on nostettu 7.10.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H.-P. Hartvig ja J. Currall, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Edith Cresson, edustajinaan avocat G. Vandersanden, avocat L. Levi ja avocat M. Hirsch,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehinään E. Belliard, C. Jurgensen ja G. de Bergues, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (täysistunto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, A. Rosas ja K. Schiemann sekä tuomarit J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr (esittelevä tuomari), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Klučka ja E. Levits,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.11.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.2.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteessaan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että Edith Cresson syyllistyi suosinnan harjoittamiseen tai ainakin törkeään huolimattomuuteen, jossa oli kyse EY 213 artiklassa ja EA 126 artiklassa määrättyjen velvollisuuksien laiminlyönnistä, ja päättää näin ollen, että Cressonin oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa kokonaan tai osittain.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 EY 213 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Komission jäsenet hoitavat tehtäväänsä täysin riippumattomina yhteisön yleisen edun mukaisesti.

Tehtäväänsä hoitaessaan he eivät pyydä eivätkä ota ohjeita miltään hallitukselta tai muultakaan taholta. He pidättyvät kaikesta, mikä on ristiriidassa heidän tehtävänsä kanssa. Jokainen jäsenvaltio sitoutuu kunnioittamaan tätä periaatetta ja pidättymään yrityksistä vaikuttaa komission jäseniin heidän hoitaessaan tehtäväänsä.

Komission jäsenet eivät saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa. Tehtäväänsä ryhtyessään he antavat juhlallisen vakuutuksen siitä, että he toimikautensa aikana ja sen päätyttyä kunnioittavat komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia ja varsinkin osoittavat kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja. Jos komission jäsen ei noudata näitä velvollisuuksiaan, yhteisön tuomioistuin voi neuvoston tai komission pyynnöstä päättää, että asiassa ilmenneiden seikkojen mukaan jäsen joko erotetaan tehtävästään 216 artiklan mukaisesti taikka että hänen oikeutensa eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa."

3 EY 216 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jos komission jäsen ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen, yhteisöjen tuomioistuin voi neuvoston tai komission pyynnöstä päättää, että hänet erotetaan."

4 EA 126 artiklan 2 kohdan määräykset ovat täysin yhteneväiset EY 213 artiklan 2 kohdan määräysten kanssa.

Vieraileviin tutkijoihin liittyvät säännöt

5 Komissio teki 19.12.1989 päätöksen, johon sisältyy hallinnollisia suuntaviivoja, joita sovelletaan vieraileviin tutkijoihin tiettyjen tutkimusohjelmien yhteydessä (jäljempänä vieraileviin tutkijoihin liittyvä päätös).

6 Kyseisessä päätöksessä vahvistetaan muun muassa ammattiryhmät, joihin henkilöiden, jotka voidaan ottaa palvelukseen vierailevina tutkijoina, on kuuluttava, ja sovellettava palkkataulukko sekä sopimusten kesto. Siinä myös täsmennetään, että vierailevan tutkijan on laadittava kertomus toiminnastaan vierailunsa aikana kuukauden kuluessa sopimuksensa päättymisestä.

Asian tausta

7 Tärkeimmät tosiseikat, sellaisena kuin ne ilmenevät erityisesti kannekirjelmästä, ovat seuraavat.

8 Edith Cresson oli komission jäsen 24.1.1995–8.9.1999. Komissio, jonka puheenjohtajana oli tuolloin Jacques Santer, esitti yhteisen eronpyyntönsä 16.3.1999 mutta jatkoi tehtävässään 8.9.1999 saakka. Cressonin salkkuun komissiossa kuuluivat seuraavat alat: tiede, tutkimus ja kehitystyö, henkilöresurssit, koulutus ja nuoriso sekä yhteinen tutkimuskeskus (jäljempänä YTK). Tosiseikkojen tapahtuma-aikaan kyseisistä aloista, YTK:ta lukuun ottamatta, vastasivat komission pääosastot XII, XIII.D ja XXII.

9 Komission Cressonia vastaan esittämiin moitteisiin sisältyy kaksi osaa: ensimmäinen liittyy René Berthelot'hon ja toinen Timm Riedingeriin.

René Berthelot'n osalta esitetyt moitteet

10 Kun Cressonin toimikausi alkoi, hänen kabinettinsa oli jo perustettu. Cresson kuitenkin ilmoitti haluavansa ottaa henkilökohtaiseksi neuvonantajakseen erään läheisen tuttavansa eli René Berthelot'n. Berthelot oli ansioluettelonsa mukaan lääkäri ja luonut uransa kirurgi-hammaslääkärinä ja toiminut sairaalanjohtajana sekä asiantuntijana Agence nationale de valorisation de la recherchen (Anvar) (kansallinen tutkimuksenedistämislaitos) palveluksessa kolmen kuukauden ajan. Berthelot asui lähellä Châtellerault'ta (Ranska), jonka kaupunginjohtaja Cresson oli. Koska Berthelot oli tosiseikkojen tapahtuma-aikaan 66-vuotias, häntä ei voitu ottaa palvelukseen väliaikaisena toimihenkilönä komission jäsenen kabinettiin. Cressonin kabinettipäällikkö, jonka nimi oli Lamoureux, oli lisäksi todennut Cressonille, että hänen mielestään asianomaista henkilöä ei hänen ikänsä vuoksi voitu ottaa komission palvelukseen.

11 Cresson, joka kuitenkin halusi ottaa Berthelot'n henkilökohtaiseksi neuvonantajakseen, kääntyi hallintoyksiköiden puoleen, jotta ne tutkisivat, millä edellytyksillä Berthelot'n palvelukseen ottaminen olisi mahdollista. Hallintoyksiköt tarkastelivat erityyppisiä työsopimuksia ja muun muassa työsopimusta neuvonantajana, joka hylättiin liian kalliina, sekä lopulta valituksi tullutta työsopimusta vierailevana tutkijana.

12 Siten Berthelot palkattiin aluksi kuudeksi kuukaudeksi pääosaston XII vierailevaksi tutkijaksi 1.9.1995 lähtien. Tämän jälkeen tätä määräaikaa jatkettiin helmikuun 1997 loppuun. Vaikka vierailevaksi tutkijaksi palkkaaminen edellyttää, että asianomainen henkilö hoitaa tehtäväänsä lähinnä joko YTK:ssa tai tutkimukseen keskittyvissä yksiköissä, Berthelot työskenteli pelkästään Cressonin henkilökohtaisena neuvonantajana.

13 Berthelot, jolle ei ollut osoitettu omaa toimistoa, käytti muun muassa kabinetin väliaikaista toimistoa. Hän saapui komissioon yleensä tiistaiaamuna ja poistui torstai-iltana. Berthelot teki selkoa toiminnastaan Cressonille suullisesti.

14 Berthelot'n vierailevana tutkijana saamaa kuukausittaista korvausta alennettiin huhtikuusta 1996 alkaen eläkkeiden päällekkäisyyden kieltävän säännön nojalla hänen Ranskasta saamansa eläkkeen huomioon ottamiseksi.

15 Pian tämän korvauksen alentamisen jälkeen Berthelot'n nimiin kirjoitettiin Cressonin kabinetissa 23.5. ja 21.6.1996 välisenä aikana 13 virkamatkamääräystä Châtellerault'hon, joiden perusteella Berthelot sai noin 6 900 euron suuruisen rahamäärän. Belgiassa 1999 alkaen suoritetun rikostutkimuksen mukaan matkamääräykset koskivat kuvitteellisia virkamatkoja.

16 Berthelot siirrettiin 1.9.1996 lähtien palkkaluokasta II ylempään palkkaluokkaan I vierailevien tutkijoiden ura-alueella. Hänen kuukausipalkkansa, joka oli tuohon aikaan noin 4 500 euroa, kasvoi noin tuhannella eurolla.

17 Pääosaston XII kanssa tehdyn sopimuksen päätyttyä eli 1.3.1997 Berthelot'lle tarjottiin toista työsopimusta YTK:n vierailevana tutkijana vuoden määräajaksi, joka päättyi helmikuun lopussa 1998. Tämä pidensi hänen työskentelyaikansa vierailevana tutkijana kahteen ja puoleen vuoteen, vaikka sääntöjen mukaan työskentelyn enimmäiskesto on 24 kuukautta.

18 Komission sisäisen tarkastuksen yksikkö pyysi 2.10.1997 vieraileviin tutkijoihin liittyvän päätöksen nojalla, että sille toimitetaan toimintakertomus, joka seurasi Berthelot'n helmikuussa 1997 päättynyttä työsopimusta. Kyseisen päätöksen mukaan Berthelot'n olisi pitänyt laatia tällainen kertomus tämän ensimmäisen työsopimuksen päätyttyä sekä YTK:n kanssa tehdyn työsopimuksen päätyttyä. Asiaa koskevien muistutusten jälkeen kyseiselle yksikölle toimitettiin heinäkuussa 1998 kertomuksia, jotka koostuivat eri tekijöiden laatimista muistioista, jotka oli koottu Cressonin kabinetissa.

19 Berthelot pyysi 31.12.1997, että hänen työsopimuksensa päätettäisiin terveydellisistä syistä kyseisestä päivämäärästä alkaen. Pyyntö hyväksyttiin.

20 Cresson kääntyi kabinettipäällikkönsä puoleen, jota hän kehotti kyseisen kabinettipäällikön käyttämän ilmaisun mukaan tutkimaan, olisiko löydettävissä "ratkaisu" Berthelot'n osalta 1.1.1998 lähtien. Täten Berthelot aiottiin palkata erityisneuvonantajaksi, mutta hän kieltäytyi tästä tarjouksesta.

21 Berthelot kuoli 2.3.2000.

Timm Riedingerin osalta esitetyt moitteet

22 Timm Riedingerille, joka on ammatiltaan liikejuristi ja joka on Cressonin henkilökohtainen tuttava, tarjottiin vuonna 1995 komission yksiköistä kolmea työsopimusta, joista ainakin kahta Cressonin nimenomaisesta pyynnöstä.

23 Ensimmäinen sopimuksen, jonka YTK:n johtaja allekirjoitti, kohteena oli "toteutettavuusanalyysi tutkimuslaitosten välisen verkoston perustamisesta Keski-Eurooppaan ja Euroopan yhteisöön". Tämä sopimus liittyi Sevillan (Espanja) teknisen tutkimuslaitoksen kehittämiseen, ja sillä pyrittiin syventämään suhteita Keski-Euroopan maihin tällä alalla.

24 Toisessa sopimuksessa, joka koski 10 500 ecun suuruista rahamäärää, oli kyse "Cressonin seuraamisesta virkamatkalle Etelä-Afrikkaan 13.–16.5.1995 ja raportin laatimisesta siitä". Tämä vierailu koostui kahdesta osasta. Ensimmäisen osan aiheena oli tietoyhteiskuntaa koskeva konferenssi. Toinen osa koski erityisesti nuorten saksalaisten lääkäreiden lähettämistä Etelä-Afrikkaan vapaaehtoistyöntekijöinä. Kyseiseen virkamatkaan liittyi myös matkailua.

25 Kolmas sopimus koski "alustavaa toteutettavuustutkimusta Euroopan vertailevan oikeustieteen instituutin perustamisesta". Kyseisen instituutin avulla oli tarkoitus mahdollistaa tutkimukseen liittyvien oikeudellisten ongelmien parempi ymmärtäminen erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksien alalla.

26 Vaikka Cressonin alaiset yksiköt olivat kirjanneet talousarvioon näihin kolmeen sopimukseen liittyvät maksusitoumukset, ainuttakaan niistä ei pantu täytäntöön eikä niitä koskevia maksuja suoritettu.

Tutkimukset ja aloitetut menettelyt

27 Tutkimuksia suorittivat aluksi riippumaton asiantuntijakomitea ja sitten Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) ja komission tutkinta- ja kurinpitoelin (IDOC).

Belgialainen tutkintatuomari (juge d'instruction) aloitti myös tutkinnan, ja komissio aloitti menettelyn.

Riippumattoman asiantuntijakomitean tutkimus

28 Euroopan parlamentin ja komission alaisuuteen 27.1.1999 perustetun riippumattoman asiantuntijakomitean tehtäväksi annettiin laatia asiasta ensimmäinen kertomus sen selvittämiseksi, missä määrin komissio kollegiona tai yksi taikka useampi komission jäsen olivat vastuussa hiljattaisista petoksiin, huonoon hallintoon tai nepotismiin liittyvistä tapauksista, jotka oli mainittu parlamentin keskusteluissa.

29 Komitea totesi 15.3.1999 esittämässään kertomuksessa Berthelot'n osalta, että kyse oli selvästi suosinnan harjoittamisesta.

OLAFin ja IDOCin tutkimukset

30 OLAF suoritti omat tutkimuksensa riippumattoman asiantuntijakomitean päätelmien jälkeen ja esitti kertomuksensa 23.11.1999.

31 Tämä kertomus johti kurinpitomenettelyihin komission virkamiehiä ja toimihenkilöitä vastaan ja menettelyyn Berthelot'lle aiheettomasti maksettujen varojen perimiseksi takaisin.

32 Henkilöstön ja hallinnon pääosasto ja myöhemmin IDOC tultuaan perustetuksi 19.2.2002 tehdyllä päätöksellä suorittivat Riedingeriä koskevan tutkimuksen ja Berthelot'n osalta kaksi lisätutkimusta, joista toinen koski pääosaston XII roolia ja toinen YTK:n osallisuutta asiaan.

33 Kyseisten tutkimusten aikana järjestettiin useita kymmeniä kuulemisia, ja toimivaltaiset komission yksiköt sekä sisäisistä uudistuksista vastaava komission varapuheenjohtaja Kinnock ottivat Cressoniin yhteyttä useaan otteeseen. Cresson esitti huomautuksensa 24.9., 22.10. ja 17.12.2001 päivätyissä kirjeissä.

34 Henkilöstön ja hallinnon pääosasto antoi Riedingeriä koskevan kertomuksensa 8.8.2001. IDOC esitti 22.2.2002 Berthelot'ta koskevan kertomuksen.

Rikosoikeudellinen menettely

35 Vuonna 1999 aloitettiin erään parlamentin jäsenen asiaa koskevan ilmoituksen perusteella Berthelot'n tapaukseen liittyvä rikostutkinta. Komissio osallistui asian tutkintaan asianomistajana Cressonia vastaan.

36 Tutkintatuomari syytti Cressonia, Berthelot'ta ja tiettyjä komission virkamiehiä ja toimihenkilöitä väärennyksestä, petoksesta tai virka-aseman väärinkäytöstä seuraavien kolmen seikan perusteella:

– Berthelot'n palkkaaminen vierailevaksi tutkijaksi komission antamien sääntöjen vastaisesti

– Berthelot'n toimintakertomukset

– Berthelot'n virkamatkamääräykset ja matkalaskut.

37 Syyttäjäviranomainen päätti kuitenkin luopua syytekirjelmänsä ensimmäiseen seikkaan liittyvästä syytekohdasta Tribunal de première instance de Bruxellesin (Belgia) – joka on tuomioistuin, jonka on rikostutkinnan päätteeksi ratkaistava, onko syyte siirrettävä tribunal correctionelin käsiteltäväksi tuomion antamista varten vai ei – suljetuin ovin pidetyssä istunnossa, ja kyseinen syyttäjäviranomainen katsoi, että Berthelot'n palvelukseen ottaminen ei ollut ristiriidassa yhteisön sääntöjen kanssa ja että Belgian rikoslain virka-aseman väärinkäyttöä koskevaa säännöstä ei voitu soveltaa kyseessä olevien seikkojen tapahtuma-aikaan henkilöihin, jotka hoitivat julkista tehtävää kansainvälisen oikeuden nojalla perustetussa järjestössä. Syyttäjäviranomainen luopui myös toiseen seikkaan liittyvistä syytekohdista sillä perusteella, että sen mukaan asiakirjoista ei ilmennyt Cressoniin kohdistuvia syytöksiä. Kolmanteen seikkaan liittyvät syytekohdat pidettiin aluksi voimassa, mutta lopulta niistäkin luovuttiin.

38 Tribunal de première instance de Bruxelles otti huomioon suljetuin ovin pidetyssä istunnossa syyttäjäviranomaisen suullisesti esittämät syytteet ja viittasi tämän syytekirjelmään ja totesi 30.6.2004 antamassaan määräyksessä Berthelot'n osalta, että rikosasia oli rauennut hänen kuolemansa johdosta, ja muiden epäiltyjen osalta, että syytteitä ei ollut aihetta siirtää rikostuomioistuimen käsiteltäväksi. Cressonin osalta kyseinen tuomioistuin totesi, ettei hänen ollut selvitetty olleen tietoinen kyseessä olevista Berthelot'n virkamatkamääräyksiin liittyvistä tosiseikoista.

Komission aloittama menettely

39 Komission jäsenten kollegio päätti 21.1.2003 osoittaa Cressonille väitetiedoksiannon, joka koski asianomaista henkilöä vastaan esitettyjä väitteitä mahdollisen EY

213 artiklan 2 kohtaan ja EA 126 artiklan 2 kohtaan perustuvan menettelyn aloittamisen yhteydessä. Lisäksi päätettiin siitä, että Cressonille annetaan mahdollisuus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin, ja siitä, että Cressonia kehotetaan esittämään huomautuksensa.

40 Väitetiedoksianto, joka koski Berthelot'n palkkaamista ja Riedingerille esitettyjä sopimusehdotuksia, annettiin ensin Cressonille 17.3.2003 ja sittemmin valtuutusmenettelyyn liittyvistä puhtaasti teknisistä syistä sama asiakirja, joka oli päivätty 30.4.2003, annettiin hänelle 6.5.2003.

41 Tämän jälkeen Cressonin edustajien ja komission välillä käytiin laajaa kirjeenvaihtoa täten aloitetun menettelyn laajuudesta ja Cressonin oikeudesta tutustua asiakirjoihin, joilla hän katsoi olevan asian kannalta merkitystä.

42 Cresson vastasi väitetiedoksiantoon 30.9.2003 päivätyllä asiakirjalla. Kyseisessä asiakirjassa hän riitauttaa erityisesti tämän väitetiedoksiannon oikeudellisen perustan ja väittää toissijaisesti, ettei esitettyjä väitteitä ole näytetty toteen. Cresson vaatii lisäksi 50 000 euron suuruista vahingonkorvausta häntä vastaan aloitetusta kurinpitomenettelystä aiheutuneesta aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsimyksestä.

43 Komissio kuuli Cressonia 30.6.2004 pidetyssä kuulemistilaisuudessa.

44 Komissio päätti 19.7.2004 saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

45 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– vahvistaa, että Cresson laiminlöi EY 213 artiklan ja EA 126 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan

– päättää näin ollen, että Cressonin oikeus eläkkeeseen ja/tai tähän oikeuteen liittyviin etuuksiin ja muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa kokonaan tai osittain, ja komissio jättää yhteisöjen tuomioistuimen harkintaan näiden oikeuksien lakkaamisen keston ja laajuuden

– velvoittaa Cressonin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

46 Cresson vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– ensisijaisesti jättää komission kanteen tutkimatta

– toissijaisesti hylkää kanteen lakiin perustumattomana ja perusteettomana

– määrää komission luovuttamaan kokonaisuudessaan pöytäkirjat keskusteluista, jotka johtivat 19.7.2004 tehtyyn päätökseen saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, sekä muut asiakirjat, jotka luetellaan vastaajan 26.4.2004 päivätyssä pyynnössä ja 5.10.2004 päivätyssä uudistetussa pyynnössä

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan.

47 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 2.6.2005 antamalla määräyksellä Ranskan tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Cressonin vaatimuksia.

48 Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi Cressonin tiettyjen asiakirjojen esittämistä koskevan vaatimuksen 9.9.2005 antamallaan määräyksellä.

Suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeva vaatimus

49 Cresson vaati 30.3.2006 päivätyssä kirjeessään, että yhteisöjen tuomioistuin määrää työjärjestyksensä 61 artiklan nojalla, että suullinen käsittely aloitetaan uudelleen. Hän perustelee vaatimustaan sillä, että julkisasiamiehen ratkaisuehdotus perustuu monelta osin seikkoihin, joista asianosaiset eivät ole lausuneet. Hän väittää, että julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa yhtäältä tarkastellaan asiaa ainoastaan periaatteiden kannalta ja määritellään kyseessä oleva menettely luonteeltaan "valtiosääntöoikeudelliseksi" eikä toisaalta käsitellä tosiseikkoja, mikä olisi välttämätöntä, jotta moitittuun käyttäytymiseen voitaisiin ottaa kantaa.

50 Tältä osin on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tai julkisasiamiehen ehdotuksesta tai myös asianosaisten pyynnöstä määrätä työjärjestyksensä 61 artiklan mukaisesti suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudelleen, jos se katsoo, että sillä ei ole riittävästi tietoa asiasta tai että asia olisi ratkaistava sellaisen väitteen perusteella, josta asianosaiset eivät ole saaneet tilaisuutta lausua (ks. mm. asia C-17/98, Emesa Sugar, tuomio 8.2.2000, Kok. 2000, s. I-675, 18 kohta ja asia C-210/03, Swedish Match, tuomio 14.12.2004, Kok. 2004, s. I-11893, 25 kohta).

51 Esillä olevassa asiassa suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskevasta pyynnöstä ilmenee, että siinä on tosiasiassa kyse julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta koskevista kommenteista. Kyseisessä pyynnössä ei vedota mihinkään tosiseikkaan tai oikeussäännökseen, joihin julkisasiamies nojautui mutta joista asianosaiset eivät ole lausuneet. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että sillä on käytettävissään kaikki tarpeelliset tiedot asiakysymyksen ratkaisemiseksi.

52 Yhteisöjen tuomioistuin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeva vaatimus on näin ollen hylättävä.

Kanne

Alustavat huomautukset

53 Cressonia vastaan esitetyt väitteet perustuvat EY 213 artiklan ja EA 126 artiklan määräyksiin. Koska nämä määräykset ovat täysin yhteneväiset, EY 213 artiklaan tehtävät viittaukset on ymmärrettävä myös viittauksina EA 126 artiklaan.

54 Esillä olevassa oikeusriidassa on tarpeen tarkastella seuraavia kysymyksiä: EY 213 artiklan 2 kohdan soveltamisala, menettelysääntöjen noudattaminen ja eri oikeuksien, joihin Cresson on vedonnut, eli muun muassa puolustautumisoikeuksien, kunnioittaminen, rikosoikeudellisen menettelyn seuraukset, EY 213 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien laiminlyönti ja mahdollinen seuraamuksen määrääminen.

55 Cressonin esittämä oikeudenkäyntiväite perustuu useisiin syihin. Ensinnäkään EY 213 artikla ei voi Cressonin mukaan olla esillä olevassa asiassa pätevä oikeudellinen perusta asian saattamiselle yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tribunal de première instance de Bruxellesin suljetuin ovin pidetyssä istunnossa tekemästä päätöksestä olla siirtämättä asiaa rikostuomioistuimen käsiteltäväksi seurasi lisäksi se, että komission aloittamilla kurinpitotoimilla ei ole kohdetta eikä sisältöä. Teoilla, joista Cressonia moititaan, ei myöskään ole suurta merkitystä.

56 Näitä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevia syitä ei kuitenkaan voida erottaa oikeusriidan aineellisista kysymyksistä, jotka mainittiin tämän tuomion 54 kohdassa. Siten ongelmista, jotka liittyvät kanteen oikeudelliseen perustaan ja tekojen, joista Cressonia moititaan, vähäiseen merkitykseen, ensiksi mainittu liittyy EY 213 artiklan 2 kohdan soveltamisalaa koskevien kysymysten tarkasteluun ja jälkimmäisenä mainittu kyseisessä artiklassa tarkoitettujen velvollisuuksien laiminlyöntiä koskevien kysymysten tarkasteluun. Ne seuraukset puolestaan, joita aiheutuu rikostuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi asia saatettiin, päätöksestä luopua syytteistä Cressonia vastaan, ovat osa kysymystä, joka koskee rikosoikeudellisen menettelyn seurausten tarkastelua. Näitä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevia syitä käsitellään siis asian aineellisten kysymysten käsittelyn yhteydessä.

EY 213 artiklan 2 kohdan soveltamisala

Asianosaisten huomautukset

57 Komissio väittää, että EY 213 artiklan 2 kohta koskee sitä, että komission jäsenet laiminlyövät velvollisuuksia, jotka johtuvat kyseisen toimielimen jäsenyydestä.

Komission jäsen, joka ei toimi yleisen edun mukaisesti tai joka antaa henkilökohtaisiin tai yksityisiin etuihin liittyvien rahallisten seikkojen tai muiden seikkojen vaikuttaa toimintaansa, laiminlyö komission mukaan näitä velvollisuuksia.

58 Koska Cressonia moititaan tällaisesta laiminlyönnistä, haettu vahvistustuomio ja vaadittu seuraamus eli se, että asianomaisen henkilön oikeus eläkkeeseen ja muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa kokonaan tai osittain, perustuvat komission mukaan asianmukaisesti EY 213 artiklan 2 kohtaan.

59 Cresson väittää, ettei kyseinen määräys voi olla oikeudellisena perustana asian saattamiselle yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

60 Ensinnäkin EY 213 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien laiminlyönneistä, joihin komission jäsenet syyllistyvät toimikautensa aikana ja joissa on kyse muusta kuin ulkopuolisten tehtävien hyväksymisestä, voi EY 216 artiklan mukaan olla seurauksena ainoastaan erottaminen.

61 Koska komissio väittää, että Cresson syyllistyi tällaiseen laiminlyöntiin, se ei voi nostaa kannetta, jossa vaaditaan Cressonille sellaista seuraamusta, että hänen oikeutensa eläkkeeseen ja muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa. EY 213 artiklan 2 kohdassa tai missään muussakaan yhteisön oikeuden määräyksessä tai säännöksessä ei Cressonin mukaan määrätä tai säädetä tällaisesta seuraamuksesta.

62 Toiseksi EY 213 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa sovelletaan, kun komission jäsen on joko toimikautensa aikana tai sen jälkeen laiminlyönyt kunniallisuutta ja pidättyvyyttä koskevia velvollisuuksiaan hyväksymällä tiettyjä ulkopuolisia tehtäviä. Cressonin mukaan tässä tapauksessa määrätään seuraamuksesta, joka on joko

erottaminen EY 216 artiklassa määrätyin edellytyksin, jos komission jäsen ryhtyy tehtävään toimikautensa aikana, tai eläkeoikeuden tai muiden vastaavien oikeuksien lakkaaminen, jos tehtävää hoidetaan kyseisen toimikauden päättymisen jälkeen.

63 Koska Cressonia ei syytetä siitä, että hän olisi jättänyt noudattamatta kieltoa olla hoitamatta ulkopuolisia tehtäviä, häneen ei voida soveltaa EY 213 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

64 Sen arvioimiseksi, perustiko komissio perustellusti kanteensa EY 213 artiklan 2 kohtaan, on tarkasteltava kyseisen määräyksen sanamuotoa.

65 Mainitussa 2 kohdassa on kolme alakohtaa, joissa määrätään tärkeimmistä komission jäsenillä olevista velvollisuuksista ja heitä koskevista kielloista.

66 Ensimmäisessä alakohdassa edellytetään, että komission jäsenet hoitavat tehtäväänsä täysin riippumattomina yhteisön yleisen edun mukaisesti.

67 Toisessa alakohdassa täsmennetään tämän riippumattomuutta koskevan velvollisuuden sisältöä määräämällä, että sitä on noudatettava suhteessa kaikkiin hallituksiin ja muihin tahoihin.

68 Kolmannessa alakohdassa kielletään ensinnäkin komission jäseniä harjoittamasta toimikautensa aikana muuta toimintaa.

69 Tässä alakohdassa täsmennetään tämän jälkeen yleisesti se, miten komission jäsenten on hoidettava tehtäväänsä. Heidän on siten kunnioitettava komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia. Näihin velvollisuuksiin kuuluu varsinkin velvollisuus osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille tarjotaan heidän toimikautensa päätyttyä tiettyjä tehtäviä tai etuja. Koska tämäntyyppiset velvollisuudet mainitaan ainoastaan esimerkkeinä, mainitussa alakohdassa tarkoitettuja velvollisuuksia ei voida rajoittaa, toisin kuin Cresson väittää, päällekkäisten tehtävien kieltoon komission jäsenen toimikauden aikana ja komission jäsenten velvollisuuteen osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille tarjotaan tehtäviä tämän toimikauden päätyttyä.

70 Koska tässä kolmannessa alakohdassa ei mitenkään rajoiteta komission jäsenyydestä johtuvien velvollisuuksien käsitettä, se on ymmärrettävä laajasti. On nimittäin tärkeää, kun otetaan huomioon komission jäsenten tehtävien vastuullisuus, että nämä noudattavat tiukkoja käyttäytymisvaatimuksia, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 74 kohdassa. Kyseinen käsite on siis ymmärrettävä siten, että se sisältää sekä EY 213 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa nimenomaisesti mainitun velvollisuuden osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä että komission jäsenyydestä johtuvat velvollisuudet kokonaisuudessaan, ja näihin velvollisuuksiin kuuluu EY 213 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätty komission jäsenten velvollisuus hoitaa tehtäväänsä täysin riippumattomana ja yhteisön yleisen edun mukaisesti.

71 Komission jäsenten on siis asetettava yhteisön yleinen etu aina sekä kansallisten etujen että henkilökohtaisten etujen edelle.

72 Vaikka komission jäsenten on täten huolehdittava siitä, että he käyttäytyvät moitteettomasti, tästä ei kuitenkaan seuraa, että komission jäsen voitaisiin tuomita EY 213 artiklan 2 kohdan nojalla vähäisimmästäkin poikkeuksesta suhteessa näihin normeihin. Laiminlyönniltä edellytetään tiettyä vakavuusastetta.

73 Yhteisöjen tuomioistuin voi, jos komission jäsen laiminlyö tästä jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia, päättää EY 213 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan nojalla seuraamuksesta, joka voi olla joko asianomaisen jäsenen erottaminen tehtävästään tai päätös, että hänen oikeutensa eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa. Tätä erottamista voidaan käyttää seuraamuksena ainoastaan tapauksessa, jossa on kyse laiminlyönnistä, johon syyllistytään ja josta on nostettu kanne kyseessä olevan komission jäsenen ollessa vielä tehtävissään. Sitä vastoin sitä seuraamusta, että oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa, voidaan käyttää seuraamuksena, kun laiminlyöntiin syyllistytään ennen kyseisen komission jäsenen toimikauden päättymistä tai sen jälkeen. Koska eläkeoikeuden tai muiden vastaavien etuuksien lakkaamisen laajuutta ei ole täsmennetty, yhteisöjen tuomioistuin voi päättää niiden lakkaamisesta kokonaan tai osittain laiminlyönnin vakavuuden mukaan.

74 Täten toisin kuin Cresson väittää, se seikka, että komission jäsenen toimikausi on päättynyt ja asianomaisen henkilön erottamisesta ei siis voida enää päättää, ei voi olla esteenä sille, että mainitulle komission jäsenelle määrätään seuraamus laiminlyönnistä, johon hän on syyllistynyt toimikautensa aikana mutta joka on paljastunut tai näytetty toteen toimikauden päättymisen jälkeen.

75 Tästä seuraa, että EY 213 artiklan 2 kohta on asianmukainen oikeusperusta esillä olevassa asiassa nostetulle kanteelle, jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan vahvistamaan, että Cresson laiminlöi kyseisen määräyksen mukaisia velvollisuuksiaan, ja päättämään, että hänen oikeutensa eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa kokonaan tai osittain.

Menettelysääntöjen noudattaminen ja eri oikeuksien, joihin Cresson on vedonnut, eli muun muassa puolustautumisoikeuksien, kunnioittaminen

Cressonin huomautukset

76 Cressonin mukaan menettelysääntöjä ei ole noudatettu eikä eri oikeuksia eli muun muassa puolustautumisoikeuksia kunnioitettu. Tästä seuraa Cressonin mukaan, että sekä komissiossa käyty hallinnollinen menettely että oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa ovat lainvastaisia ja että yhteisöjen tuomioistuimen on jätettävä kanne tutkimatta.

– Toimivallan puuttuminen

77 Cressonin mukaan hallinnollisen tutkinnan aloitti virheellisesti Reichenbach-niminen henkilö, joka oli henkilöstön ja hallinnon pääosaston johtaja, nimittävänä viranomaisena IDOCin kertomuksen perusteella. Cresson katsoo, että pääosaston johtaja ei ollut toimivaltainen päättämään tämän menettelyn aloittamisesta, joka oli tarvittaessa komission jäsenten kollegion tehtävä.

– Kohtuullisen ajan ylittäminen

78 Cresson väittää, että sitä, että kurinpitomenettely aloitettiin vuonna 2003 eli seitsemän vuotta komission moittimien tekojen tapahtuma-ajan jälkeen, ei voida hyväksyä, kun otetaan huomioon muun muassa se, että moitituista teoista on laadittu eri kertomuksia, jotka ovat olleet saatavilla jo kauan, ja se, että asia ei ole monimutkainen.

– Komission sääntöjenvastaiset päällekkäiset tehtävät

79 Cresson väittää, että komissio otti itselleen useita tehtäviä, jotka olisi pitänyt pitää toisistaan erillään.

80 Cressonin mukaan kyseinen toimielin omaksui kurinpitoviranomaisen roolin, minkä lisäksi se myös toimi "tutkintatuomarina", kun se toimitti belgialaiselle rikosasiaa käsitelleelle tuomarille kaikki tiedot, jotka saattoivat johtaa hänen syylliseksi toteamiseensa, ja kun se teetätti useita tutkimuksia sekä aloitti kurinpitomenettelyn häntä vastaan. Komissio otti lisäksi vastattavakseen syyttäjän roolin, kun se päätti saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

81 Tämä tehtävien päällekkäisyys vaarantaa Cressonin mukaan oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

– Komission painostaminen

82 Cressonin mukaan parlamentti painosti komissiota, minkä johdosta komissio taipui parlamentin kannalle. Komissio jätti näin ollen noudattamatta puolueettomuusvelvollisuuttaan, mikä tapahtui Cressonin vahingoksi.

– Menettelyä koskevat erilaiset rikkomiset

83 Cresson väittää, että IDOCin perustamista koskevassa 19.2.2002 tehdyssä päätöksessä vahvistettuja sääntöjä rikottiin monella tapaa. Tutkijat, joita kyseinen virasto

käytti, eivät olleet yksinomaan IDOCin henkilökuntaan kuuluvia henkilöitä vaan heidän joukossaan oli myös virkamiehiä komission muista yksiköistä. IDOCin kertomuksissa ei määritellä kunkin henkilön vastuuta eikä siihen sisälly suosituksia eikä päätelmiä. Vaikka IDOCin roolin on oltava toissijainen OLAFiin nähden siten, että ensisijaisesti OLAFin tehtävänä on suorittaa hallinnollinen tutkimus ja täydentää sitä tapauksissa, joissa on kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, jolla vahingoitetaan yhteisön taloudellisia etuja, IDOC suoritti hallinnollisia lisätutkimuksia tämän säännön vastaisesti. Cresson huomauttaa lisäksi, että hänelle ei annettu tietoja eikä häntä kuultu asianmukaisesti kyseisten tutkimusten aikana. Erityisesti hänelle ei kerrottu, että häntä voitaisiin syyttää, ja koska Berthelot'ta ja Riedingeriä koskevia hallinnollisiin tutkimuksiin liittyviä kertomuksia ei annettu hänelle tiedoksi, hän ei voinut esittää huomautuksia.

84 Cresson väittää lisäksi, että useita komission virkamiehiä, jotka olivat osallistuneet Berthelot'n palvelukseen ottamiseen, vastaan aloitetuissa kurinpitomenettelyissä oli päällekkäisyyksiä tämän asian kanssa. Hänelle ei annettu asianmukaisesti tietoja näiden menettelyiden lopputuloksista siitä huolimatta, että niillä oli vaikutusta hänen asiaansa. IDOCin tutkijat, jotka olivat vastuussa Berthelot'n tapauksesta, ylittivät valtuutensa, kun he esittivät kyseisen tapauksen yhteydessä Riedingerin tapaukseen liittyviä kysymyksiä.

85 OLAFin tutkimusten osalta asiakirja-aineistoon, joka annettiin Cressonin käyttöön, ei sisälly edellytettyjä valtuutuksia kaikkien näihin tutkimuksiin osallistuneiden tutkijoiden osalta. Tutkijoiden kunkin toimenpiteen edellyttämiä valtuutuksia ei myöskään ollut. Cressonin mukaan OLAFin toimenpiteiden sääntöjenvastaisuudesta seuraa, että hallinnolliset tutkimukset, jotka johtivat Berthelot'n tapauksessa 22.2.2002 annettuun kertomukseen, ovat pätemättömiä.

– Kaksiasteisen tuomioistuinjärjestelmän puuttuminen

86 Cresson väittää, että vakavin ongelma liittyy kaksiasteisen tuomioistuinjärjestelmän puuttumiseen. Siinä tapauksessa, että yhteisöjen tuomioistuin päättäisi määrätä Cressonille seuraamuksen, hänellä ei olisi muutoksenhakumahdollisuutta. Cresson korostaa, että Euroopan yhteisöjen virkamiehillä on sekä hallinnollisessa menettelyssä että oikeudenkäyntimenettelyssä huomattavasti laajemmat oikeusturvatakeet kuin ne takeet, joista on määrätty tai säädetty komission jäsenten osalta. Tällaiset virkamiehet voivat nimittäin riitauttaa nimittävän viranomaisen tekemän päätöksen Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valittaa tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuimeen. Sillä, ettei yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisua ole mahdollista riitauttaa, loukataan perusoikeuksia.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

87 Cressonin ensimmäisen puolustautumisperusteen osalta, joka koskee sitä, että henkilöstön ja hallinnon pääosaston johtajalla ei ollut toimivaltaa aloittaa hallinnollisia tutkimuksia IDOCin kertomusten perusteella ja aloittaa hallinnollista menettelyä, on todettava ensinnäkin, että kuten komissio perustellusti väittää, kyseessä olevat hallinnolliset tutkimukset aloitettiin ennen IDOCin perustamista.

88 Toiseksi hallinnollinen menettelyn aloittaminen puolestaan konkretisoitui sillä, että Cressonille toimitettiin väitetiedoksianto. Tästä tiedoksiannosta ei kuitenkaan päättänyt henkilöstön ja hallinnon pääosaston johtaja vaan komissio itse. Hallinnollisen menettelyn aloittamisen taustalla on siis komissio eikä kyseinen pääosaston johtaja.

89 Tästä seuraa, että tämä ensimmäinen puolustautumisperuste on perusteeton.

90 EY 213 artiklan 2 kohdassa määrätyn kanteen nostamisesta on todettava, että kyseisessä määräyksessä ei määrätä erityisestä määräajasta. Komissiolla tältä osin käytössään olevat määräajat eivät kuitenkaan ole rajoittamattomat. Kun asiaa koskevia määräyksiä tai säännöksiä ei ole, kyseisen toimielimen on vältettävä viivyttämästä loputtomasti toimivaltuuksiensa käyttöä oikeusvarmuuden perusvaatimuksen noudattamiseksi (ks. yhdistetyt asiat C-74/00 P ja C-75/00 P, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, tuomio 24.9.2002, Kok. 2002, s. I-7869, 140 kohta ja yhdistetyt asiat C-346/03 ja C-529/03, Atzeni ym., tuomio 23.2.2006, Kok. 2006, s. I-1875, 61 kohta) ja ollakseen lisäämättä vastaajien vaikeuksia komission perustelujen vääriksi osoittamisessa ja ollakseen siten loukkaamatta näiden puolustautumisoikeuksia (ks. vastaavasti asia C-96/89, komissio v. Alankomaat, tuomio 16.5.1991, Kok. 1991, s. I-2461, 16 kohta).

91 Esillä olevassa asiassa teot, joista Cressonia moititaan, tapahtuivat vuonna 1995, koska Berthelot palkattiin syyskuussa 1995 ja Riedingerille tarjottiin sopimuksia saman vuoden kuluessa. Riippumaton asiantuntijakomitea laati tästä aiheesta ensimmäisen tutkimuksia koskevan kertomuksen, joka on päivätty maaliskuussa 1999. Tämän jälkeen OLAF ja IDOC esittivät tutkimuksia koskevia kertomuksia vuosien 1999 ja 2002 välisenä aikana. Komissio odotti, että näistä kertomuksista viimeiset on esitetty, ennen kuin se aloitti menettelyn Cressonia vastaan.

92 Koska EY 213 artiklan 2 kohtaa ei ollut koskaan aikaisemmin käytetty menettelyn aloittamiseen komission jäsentä vastaan käyttäytymisestä, joka ajoittuu tämän toimikaudelle, komission oli mahdollista katsoa tarpeelliseksi osoittaa erityistä valppautta. Näin ollen päätös aloittaa Cressonin osalta hallinnollinen menettely tammikuussa 2003 väitetiedoksiannon lähettämisellä ja toimittamalla tämä tiedoksianto asianomaiselle henkilölle tämän saman vuoden toukokuussa, ei ole kohtuuton. Cresson ei ole myöskään esittänyt seikkoja, joilla voidaan osoittaa, että

komissiossa käydyn menettelyn kestolla oli ollut vaikutusta tapaan, jolla hän järjesti puolustuksensa.

93 Cresson moittii komissiota siitä, että se otti itselleen useita tehtäviä, jotka kuuluvat toisistaan erillisille viranomaisille, ja että se siten vaaransi oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Cressonin mukaan tämä komission tehtävien päällekkäisyys estää komissiota olemasta riittävän puolueeton kurinpitoviranomaisen tehtävässään.

94 Tämä kanneperuste on kuitenkin hylättävä, koska komissiolla ei ole valtaa todeta, että komission jäsen on laiminlyönyt tästä jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia. EY 213 artiklan 2 kohdasta nimittäin ilmenee, että komissio voi ainoastaan saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi tapauksessa, jossa komission jäsenen oletetaan syyllistyneen laiminlyöntiin. Yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on todeta komission jäsenyydestä johtuvien velvollisuuksien laiminlyönti, johon komission jäsen on mahdollisesti syyllistynyt, ja määrätä hänelle seuraamus.

95 Seuraavaa kanneperustetta, joka liittyy siihen, että parlamentti painosti komissiota siten, että komissiota estettiin toimimasta puolueettomasti, ei myöskään voida hyväksyä.

96 Olivatpa paineet, joita komissioon mahdollisesti kohdistui, millaisia tahansa, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia kaiken sille esitetyn asiakirja-aineiston perusteella.

97 Näin ollen väite, jonka mukaan komissiota painostettiin, ei ole tehokas argumentti.

98 Cressonin huomautuksilla, jotka koskevat menettelysääntöjen erilaisia rikkomisia ja kaksiasteista tuomioistuinjärjestelmää koskevan oikeuden loukkaamista, puolestaan pyritään osoittamaan, että menettelyyn liittyi sääntöjenvastaisuuksia tai laiminlyöntejä, jotka vaikuttivat erityisesti puolustautumisoikeuksiin ja jotka saattavat kyseenalaiseksi esillä olevan yhteisöjen tuomioistuimessa nostetun kanteen kohteen ja asian tutkimisen tässä tuomioistuimessa.

99 Cresson vetoaa ensinnäkin siihen, että IDOCin perustamista koskevassa 19.2.2002 tehdyssä päätöksessä vahvistettuja sääntöjä rikottiin. Kyseessä olevia hallinnollisia tutkimuksia ei suoritettu näiden sääntöjen mukaisesti.

100 On kuitenkin todettava, että nämä tutkimukset aloitettiin ja saatettiin käytännössä kokonaan päätökseen ennen IDOCin perustamista. Riedingerin osalta suoritetut hallinnolliset tutkimukset päätettiin ennen kyseistä ajankohtaa, koska kertomus luovutettiin kyseisten tutkimusten osalta 8.8.2001. Berthelot'n osalta tutkimukset päätettiin kertomuksella, joka luovutettiin kolme päivää IDOCin perustamispäivän jälkeen eli 22.2.2002.

101 Cresson riitauttaa myös niiden OLAFin tutkimusten pätevyyden, joihin henkilöstön ja hallinnon pääosasto ja sittemmin IDOC nojautuivat suorittaakseen omia hallinnollisia lisätutkimuksiaan.

102 Tältä osin on todettava, ilman että on tarpeen tarkastella Cressonin väitteitä, jotka liittyvät OLAFin noudattaman tutkimusmenettelyn muodollisiin sääntöjenvastaisuuksiin, että henkilöstön ja hallinnon pääosasto suoritti omat tutkimuksensa ja valmisteli kertomuksensa itsenäisesti ja että IDOC käytti näitä kertomuksia perustamisensa jälkeen. Väitetiedoksianto perustui näihin kertomuksiin eikä OLAFin laatimiin kertomuksiin.

103 Tämän jälkeen nousee esiin kysymys siitä, kunnioitettiinko puolustautumisoikeuksia EY 213 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kannetta koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen puuttumisesta huolimatta.

104 On muistutettava, että puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen kaikissa sellaisissa menettelyissä, jotka on saatettu vireille tiettyä henkilöä vastaan ja joiden päätteeksi voidaan tehdä hänelle vastainen päätös, on yhteisön oikeuden perusperiaate, jota on noudatettava, vaikka tätä menettelyä ei olisi mitenkään säännelty. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen edellyttää, että henkilölle, jota vastaan komissio on aloittanut hallinnollisen menettelyn, annetaan tämän menettelyn aikana mahdollisuus tehokkaasti esittää näkemyksensä komission esittämien tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyydestä ja merkityksestä sekä niistä asiakirjoista, joita komissio käyttää yhteisön oikeuden rikkomista koskevan väitteensä tueksi (ks. asia 234/84, Belgia v. komissio, tuomio 10.7.1986, Kok. 1986, s. 2263, Kok. Ep. VIII, s. 717, 27 kohta).

105 On näin ollen tarkistettava, ilmoitettiinko Cressonille ajoissa häntä vastaan esitetyt väitteet ja oliko hänellä tilaisuus tulla kuulluksi.

106 Kannetta, joka nostettiin Cressonia vastaan EY 213 artiklan 2 kohdan nojalla, edelsi hallinnollinen menettely, jonka komissio aloitti alustavien hallinnollisten tutkimusten perusteella.

107 Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että toimivaltaiset yksiköt ottivat Cressoniin yhteyttä useaan otteeseen hallinnollisten tutkimusten kuluessa ja että hän esitti huomautuksensa kirjeitse 24.9., 22.10. ja 17.12.2001.

108 Hallinnollinen menettely alkoi sillä, että Cressonille lähetettiin 6.5.2003 väitetiedoksianto. Cressonilla oli oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin, ja häntä kehotettiin esittämään huomautuksensa. Hänellä oli yli neljän kuukauden määräaika tähän väitetiedoksiantoon vastaamiselle. Cresson esitti huomautuksensa kirjallisesti 30.9.2003 ja suullisesti 30.6.2004. Komissio päätti 19.7.2004 saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

109 Hallinnollisen menettelyn kulkuun ei liity seikkoja, joilla loukattaisiin puolustautumisoikeuksia.

110 On päinvastoin selvää, että kun komissio lähetti Cressonille väitetiedoksiannon, jossa mainittiin kaikki teot, joista häntä moitittiin, ja johon sisältyi näiden tekojen oikeudellinen luonnehdinta, ja kun komissio antoi asianomaiselle henkilölle oikeuden tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin ja kehotti häntä esittämään huomautuksensa määräajassa, joka oli vähintään kaksi kuukautta, sekä kun komissio kuuli häntä, se noudatti menettelyä, jossa kunnioitetaan puolustautumisoikeuksia.

111 Cresson väittää yhteisöjen tuomioistuimessa nostetun kanteen osalta, että hänellä ei ole valitusmahdollisuutta siinä tapauksessa, että yhteisöjen tuomioistuin antaa ratkaisun, jossa hänelle määrätään seuraamus. Hän katsoo, että siinä, että valitusmahdollisuutta ei ole, on kyse puolustautumista koskevien perusoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamisesta. Hän korostaa, että yhteisön virkamies voi sitä vastoin riitauttaa nimittävän viranomaisen päätöksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valittaa tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuimeen.

112 Tältä osin on mainittava Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 2 artiklan 1 kappale, jonka mukaan jokaisella rikoksesta tuomitulla on oikeus saada syyllisyyskysymys tai tuomittu rangaistus tutkittavaksi ylemmässä tuomiois-

tuimessa. Vaikka tätä määräystä sovellettaisiin EY 213 artiklan 2 kohtaan perustuvan menettelyn tapauksessa, riittää, kun muistutetaan, että mainitun lisäpöytäkirjan 2 artiklan 2 kappaleen mukaan tähän oikeuteen voidaan tehdä poikkeuksia muun muassa tapauksissa, joissa ylin tuomioistuin on toiminut ensimmäisenä asteena.

113 Tästä seuraa, ettei siinä, että yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisusta ei ole mahdollista valittaa, missään tapauksessa ole kyse laiminlyönnistä, jolla loukattaisiin komission jäsenten oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, eikä kyseisellä seikalla tehdä pätemättömäksi kanteen nostamista yhteisöjen tuomioistuimessa esillä olevassa asiassa.

114 Edellä esitetystä seuraa, että kaikki Cressonin puolustuksekseen esittämät kanneperusteet, jotka liittyvät menettelykysymyksiin ja eri oikeuksien eli muun muassa puolustautumisoikeuksien kunnioittamiseen, on hylättävä.

Rikosoikeudellisen menettelyn seuraukset

Asianosaisten huomautukset

115 Cresson väittää, että koska komissio oli asianomistajana rikosasiassa, periaatetta, jonka mukaan rikosoikeudenkäynti on ensisijainen kurinpitomenettelyyn nähden, on sovellettava. Tästä seuraa, että kun rikosoikeudellisessa menettelyssä ja kurinpitomenettelyssä kyseessä olevat teot ovat samoja, kurinpitoviranomaisten on noudatettava rikosasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätelmiä. Tämä sääntö ilmenee Cressonin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-307/01, François vastaan komissio, 10.6.2004 antamasta tuomiosta (Kok. 2004, s. II-1669, 73–75 kohta). Esillä olevassa asiassa näissä kahdessa menettelyssä on kyse

samoista teoista eli lähinnä sääntöjen, jotka koskevat Berthelot'n palvelukseen ottamista ja työsuhteen ehtoja, rikkomisesta yhteisön yleisen edun vastaisesti.

116 Cresson väittää, että Tribunal de première instance de Bruxelles päätti suljetuin ovin pidetyssä istunnossa olla siirtämättä asiaa rikostuomioistuimen käsiteltäväksi hyväksyttyään syyttäjäviranomaisen huomautukset, joiden mukaan joko teoista, joista Cressonia moitittiin, tai hänen osallisuudestaan näihin tekoihin ei ollut saatu riittävää näyttöä. Tästä ratkaisusta seurasi Cressonin mukaan se, että komission kanteella ei ole kohdetta eikä sisältöä.

117 Myös komissio katsoo, että periaatetta, jonka mukaan rikosoikeudenkäynti on ensisijainen kurinpitomenettelyyn nähden, sovelletaan yhteisön oikeudessa, mutta se tekee kyseisestä periaatteesta toisenlaisia päätelmiä. Tästä periaatteesta seuraa komission mukaan yhtäältä, että kun kurinpitomenettely aloitetaan samanaikaisesti käynnissä olevan rikosoikeudenkäynnin kanssa ja samojen tosiseikkojen perusteella, kurinpitomenettelyä on lykättävä rikosoikeudenkäynnin ratkaisuun saakka, ja toisaalta, että kurinpitoviranomaista sitoo rikosasiaa käsittelevän tuomioistuimen tosiseikkoja koskevat päätelmät. Esillä olevassa asiassa rikosoikeudenkäyntimenettelyssä ja kurinpitomenettelyssä kyseessä olevat tosiseikat eivät kuitenkaan ole samoja. Rikosasiaa käsittelevä tuomioistuin tarkasteli Cressonin mahdollista syyllistymistä muun muassa petokseen ja varojen väärinkäyttöön. Yhteisöjen tuomioistuimen on komission mukaan tarkistettava, laiminlöikö asianomainen henkilö komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan syyllistymällä suosinnan harjoittamiseen tai törkeään huolimattomuuteen. Näin ollen rikosasiaa käsitelleen tuomioistuimen päätelmät tai sen päätös olla siirtämättä asiaa rikostuomioistuimen käsiteltäväksi eivät sido yhteisöjen tuomioistuinta.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

118 On muistutettava, että edellä mainitussa asiassa François vastaan komissio kyseessä olevien kaltaisissa yhteisön virkamiestä tai toimihenkilöä koskevissa kurinpitomenettelyissä ja komission jäsentä koskevissa menettelyissä ei noudateta samoja sääntöjä. Ensiksi mainituista säädetään Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellet-

tavissa henkilöstösäännöissä, ja jälkimmäisenä mainittuja koskee EY 213 artiklan 2 kohdan nojalla erillinen menettely. Näin ollen ensiksi mainittuihin sovellettavia ratkaisuja ei välttämättä voida soveltaa jälkimmäisenä mainittuihin.

119 Cressonin osalta rikosoikeudellisessa menettelyssä vuosien 1999–2004 aikana tarkasteltiin häntä vastaan esitettyjä väitteitä.

120 Siltä osin kuin kyseisessä menettelyssä tehdyt tosiseikkoja koskevat päätelmät koskevat samoja tekoja kuin teot, joita tarkastellaan EY 213 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa menettelyssä, ja kyseiset päätelmät on sisällytetty yhteisöjen tuomioistuimelle esitettävään asiakirja-aineistoon, yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa ne huomioon tarkastellessaan tekoja, joista Cressonia moititaan mainitun artiklan perusteella.

121 Rikosoikeudenkäynnin yhteydessä suoritetut tosiseikkojen oikeudelliset luonnehdinnat eivät kuitenkaan sido yhteisöjen tuomioistuinta, ja sen tehtävänä on täyden harkintavaltansa puitteissa tutkia, onko EY 213 artiklan 2 kohtaan perustuvassa menettelyssä kyseessä olevissa teoissa kyse komission jäsenyydestä johtuvien velvollisuuksien laiminlyönnistä.

122 Tribunal de première instance de Bruxellesin suljetuin ovin pidetyssä istunnossa tehty päätös, jossa todetaan, että syytteistä Cressonia vastaan luovutaan, ei siis voi sitoa yhteisöjen tuomioistuinta.

123 Syyttäjäviranomaisen ainoan alun perin esittämän syytekohdan eli syytekohdan, joka liittyy Berthelot'n nimiin laadittuihin kuvitteellisia virkamatkoja koskeviin matkamääräyksiin, osalta yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon rikostutkimuksista ilmenevät tosiseikkoja koskevat toteamukset, jotka syyttäjäviranomainen esitti syytteessään, mutta kyseiset toteamukset eivät sido sitä.

124 Berthelot'n palvelukseen ottamisen osalta syyttäjäviranomaisen syytteeseen sisältyvillä toteamuksilla, joiden mukaan yhtäältä Berthelot'n ansioluettelo oli rinnastettavissa muiden komission palvelukseen otettujen vierailevien tutkijoiden ansioluetteloihin ja toisaalta komission yksiköiden henkilöstöä siirrettiin yleisen käytännön mukaan kyseisen toimielimen jäsenten kabinetteihin tai heitä koskevat lisäykset otettiin kabinettien virallisiin määrärahoihin, on myös asian kannalta merkitystä, ja yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa ne huomioon.

125 Sitä vastoin syyttäjäviranomaisen näistä seikoista tekemässä päätelmässä, jonka mukaan Berthelot'n palvelukseen ottaminen tapahtui laillisesti, koska siinä ei rikottu mitään komission sääntöjä, on kyse tosiseikkojen arvioinnista. Kyseinen arvio perustuu muun muassa vierailevien tutkijoiden palvelukseen ottamista koskevien yhteisön sääntöjen tarkasteluun ja tulkintaan, jotka eivät sido yhteisöjen tuomioistuinta.

EY 213 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien laiminlyönti

Asianosaisten huomautukset

126 Komission mukaan Berthelot'ta ja Riedingeriä koskevista asiakirjoista ilmenee, että Cresson laiminlöi komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan syyllistymällä suosinnan harjoittamiseen tai törkeään huolimattomuuteen.

127 Cresson vetoaa siihen, että Berthelot'n palvelukseen ottaminen tapahtui laillisesti, ja korostaa, että palvelukseen ottamisen suoritti hallinto. Komission jäsenelle ei ole

tarkoitus antaa tietoja kaikista palvelukseen ottamiseen liittyvistä hallinnollisista seikoista. Riedingerin tapaukseen puolestaan ei liity Cressonin mielestä mitään epäselvää.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

128 Tämän tuomion 10–26 kohdassa esiteltyjä Berthelot'n tapausta ja Riedingerin tapausta on tarkasteltava toisistaan erillään.

– Berthelot'n palvelukseen ottaminen ja työsuhteen ehdot

129 Esiin nousee kysymys siitä, onko Berthelot'n palvelukseen ottamisessa vierailevaksi tutkijaksi hoitamaan Cressonin henkilökohtaisen avustajan tehtävää ja hänen työsuhteensa ehdoissa kyse siitä, että Cresson laiminlöi komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan.

130 Komission jäsenellä on kabinetti, joka koostuu työntekijöistä, jotka ovat komission jäsenen henkilökohtaisia avustajia. Näiden työntekijöiden palvelukseen ottaminen tapahtuu henkilökohtaisesti (intuitu personae) eli huomattavan harkinnanvaraisesti niin, että asianomaiset henkilöt valitaan sekä heidän ammattitaitonsa ja eettisten ominaisuuksiensa perusteella että sen perusteella, millainen kyky heillä on mukautua kyseessä olevan komission jäsenen omiin työskentelytapoihin ja koko kabinetin työskentelytapoihin.

131 Kabinettinsa jäsenten lisäksi komission jäsenellä on käytössään muitakin henkilöresursseja. Hän voi tukeutua muun muassa komission yksiköiden henkilökuntaan,

turvautua asiantuntijoihin tai uskoa tehtäviä tietyille henkilöille rajoitetuiksi ajanjaksoiksi erityissääntöjen mukaisesti.

132 Esillä olevassa asiassa on selvää, ettei Berthelot'ta voitu palkata Cressonin kabinetin jäseneksi, koska hän oli ylittänyt sallitun enimmäisiän. Koska lisäksi Cressonin kabinetti oli jo muodostettu, mikä tarkoittaa, että kaikki henkilökohtaisen avustajan paikat oli täytetty, Cressonilla ei siis lähtökohtaisesti voinut olla ylimääräistä henkilökohtaista avustajaa.

133 Cresson sai kuitenkin aikaan, että hänen yksikkönsä palkkasi Berthelot'n. Hänet palkattiin vierailevana tutkijana hoitamaan tosiasiassa henkilökohtaisen neuvonantajan tehtävää.

134 Tältä osin tämän tuomion 132 ja 133 kohdasta ilmenee, että Berthelot'n palkkaamisessa on kyse kabinetin jäsenten palvelukseen ottamiseen liittyvien sääntöjen kiertämisestä.

135 Riidanalaisella palkkaamisella rikotaan myös vierailevien tutkijoiden palvelukseen ottamiseen liittyviä sääntöjä.

136 Berthelot'ta ei ensinnäkään vieraileviin tutkijoihin liittyvän päätöksen 1 artiklan 3 kohdan vastaisesti otettu palvelukseen hoitamaan vierailevan tutkijan tehtävää, joten tutkijavierailun tarkoitusta, eli perusteellista tietojen vaihtamista vierailijan ja pääosaston XII ja YTK:n tutkimustoiminnasta vastaavien henkilöiden välillä, ei siten noudatettu. Hänen palvelukseen ottamisellaan oli ainoana tarkoituksena sen

mahdollistaminen, että hän voi hoitaa tehtävää Cressonin kabinetissa. Vieraileviin tutkijoihin liittyvien sääntöjen tarkoitusta siis kierrettiin.

137 Syyttäjäviranomaisen syytteessä mainitusta seikasta, jonka mukaan yhteisöjen toimielinten henkilöstöä siirrettiin yleisen käytännön mukaan komission jäsenten kabinetteihin tai heitä koskevat lisäykset otettiin kabinettien virallisiin määrärahoihin, seurasi, että kun mainittu palvelukseen ottaminen tapahtui näin olemassa olevan käytännön rajoissa, se vaikutti lailliselta. Näiden siirtojen tarkoitusta ei kuitenkaan noudatettu tässä tapauksessa. Siirrot koskevat henkilöitä, jotka on aikaisemmin ja usein kilpailun kautta otettu palvelukseen ansioittensa perusteella ja jotka ovat osoittaneet pätevyytensä, kun he ovat yksiköissä hoitaneet tehtäväänsä yhteisön yleisen edun mukaisesti, sekä jotka tämän jälkeen tarjoavat pätevyytensä kabinettien käyttöön. Se, että Berthelot oli välittömästi Cressonin kabinetin käytettävissä, oli ristiriidassa tällä yleisellä käytännöllä olevan tavoitteen kanssa.

138 Toiseksi vieraileviin tutkijoihin liittyvän päätöksen mukaan asianomaiset henkilöt valitaan joko yliopistojen tai korkeakoulujen professorien taikka muiden tutkimuslaitosten palveluksessa olevien tutkimuksen alalla tunnustetusti ansioituneiden korkeatasoisten tiedemiesten keskuudesta. Kun Berthelot'lla ei ole erityisiä ominaisuuksia tai erityistä kokemusta, pelkästään niiden valmiuksien perusteella, joihin hänen ansioluettelossaan viitataan ja jotka on mainittu tämän tuomion 10 kohdassa, ei voida katsoa, että asianomaisen henkilön palvelukseen ottaminen täyttää kyseessä olevien sääntöjen mukaiset kriteerit. Näin ollen sitä, että Berthelot'n pääosaston XII ja YTK:n palvelukseen ottamisesta oli hyötyä, ei ole näytetty toteen.

139 Kolmanneksi Berthelot'n 30 kuukauden mittainen sopimus ylitti sallitun enimmäiskeston kuudella kuukaudella. Berthelot erosi lopulta terveydellisistä syistä eikä päättääkseen pituudeltaan sääntöjenvastaisen sopimuksen. Tämä enimmäiskeston ylittäminen heijastaa muun muassa Cressonin välinpitämätöntä suhtautumista voimassa oleviin sääntöihin. Lisäksi Berthelot'n eroamisen jälkeen Cresson vaati itsepintaisesti – tällä kertaa turhaan – että asianomaisen henkilön palkkaamiseksi etsitään jokin keino.

140 Neljänneksi Berthelot ei laatinut vierailevien tutkijoihin liittyvän päätöksen 7 artiklan 7 kohdan vaatimusten vastaisesti kertomusta toiminnastaan vierailujensa aikana. Hallinnon piti vaatia häneltä kertomusten laatimista. On selvää, että kertomuksia, jotka hallinnolle lopulta toimitettiin, ei laatinut Berthelot vaan Cressonin kabinetissa työskentelevät eri henkilöt. On niin ikään selvää, että kyseisten kertomusten tarkoituksena oli ainoastaan vastata muodollisesti hallinnon pyyntöön.

141 Se seikka, että vierailevat tutkijat eivät laatineet järjestelmällisesti toimintakertomuksia, ei ole omiaan kyseenalaistamaan tätä päätelmää, joka koskee yhden niistä velvollisuuksista, joista säädetään vierailevien tutkijoihin liittyvässä päätöksessä, laiminlyöntiä.

142 Lisäksi Berthelot'n nimiin laadittiin kuvitteellisia virkamatkoja koskevia matkamääräyksiä. Näiden asiakirjojen laatimisessa on kyse yhteisöjen toimielinten antamien sääntöjen törkeästä laiminlyönnistä. Tämä laiminlyönti on kuitenkin luettavissa lähinnä Berthelot'n syyksi, eikä asiakirjoista ilmene, että Cressonille olisi ilmoitettu kyseisestä laiminlyönnistä tai että hänelle olisi pitänyt ilmoittaa siitä. Argumenttia, johon Cresson on vedonnut puolustuksekseen ja jonka mukaan nämä kuvitteellisia virkamatkoja koskevat matkamääräykset koskivat vain vähäisiä rahamääriä, ei näin ollen ole tarpeen tarkastella.

143 Berthelot'n tapauksen tarkastelun yhteydessä todetut sovellettavien sääntöjen sanamuotoa ja henkeä vastaan kohdistuneet eri laiminlyönnit ja erityisesti tämän tuomion 136–138 kohdassa mainitut laiminlyönnit korostavat sitä, että se, että

Berthelot otettiin palvelukseen vierailevaksi tutkijaksi hoitamaan komission jäsenen henkilökohtaisen avustajan tehtävää, on ilmeisen sopimatonta.

144 Berthelot'n palvelukseen ottamista ja hänen työsuhteensa ehtoja koskeva tarkastelu on osoittanut, että kyseessä olevien sääntöjen tarkoitusta oli kierretty.

145 Kun otetaan huomioon Cressonin henkilökohtainen osallistuminen tähän palvelukseen ottamiseen – koska kyseinen palvelukseen ottaminen tapahtui hänen nimenomaisesta pyynnöstään sen jälkeen, kun hänelle oli ilmoitettu, ettei hän voisi palkata Berthelot'ta kabinettiinsa – Cressonin on katsottava olevan vastuussa mainitusta palvelukseen ottamisesta ja siihen liittyneestä sääntöjen kiertämisestä. Cresson ei voi poistaa vastuutaan vetäytymällä hallinnolta saadun palvelukseen ottamista koskevan luvan taakse, koska hän ei missään vaiheessa pyrkinyt varmistamaan, että toimivaltaiset yksiköt menettelevät sovellettavien sääntöjen tarkoituksen mukaisesti, edes niin, että hän olisi tiedustellut asiasta kyseisiltä yksiköiltä tai esittänyt tätä koskevia suosituksia.

146 Cressonille syntyi siten vastuu vähäistä vakavammasta laiminlyönnistä, kun hän otti palvelukseen läheisen tuttavansa Berthelot'n vierailevana tutkijana, vaikka tämän ei ollut tarkoitus hoitaa vastaavaa tehtävää, ja näin meneteltiin, jotta asianomainen henkilö voisi toimia henkilökohtaisena avustajana Cressonin kabinetissa, vaikka kabinetin paikat oli jo täytetty ja vaikka Berthelot oli lisäksi ylittänyt näiden tehtävien osalta sallitun enimmäisiän.

147 Edellä esitetystä seuraa, että Cresson laiminlöi komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan EY 213 artiklan 2 kohdassa ja EA 126 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla Berthelot'n palvelukseen ottamisen yhteydessä ja hänen työsuhteensa ehtojen osalta.

– Riedingerille tehdyt työsopimusten tekemistä koskevat tarjoukset

148 Yhteisöjen tuomioistuimen tietoon saatettujen seikkojen, jotka esitettiin tämän tuomion 22–26 kohdassa, perusteella ei voida katsoa, että Cresson olisi laiminlyönyt komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan, kun hän esitti Riedingerille kyseessä olevien kolmen sopimuksen tekemistä koskevan tarjouksen. Kyseisten sopimusten otsikosta tai muutamista tiedoista, joita komissio on antanut niiden osalta, ei nimittäin ilmene, että mainitut sopimukset eivät olisi olleet yhteisön yleisen edun mukaisia.

Vaatimus, joka koskee päätöstä eläkeoikeuden tai muiden vastaavien etuuksien lakkaamisesta

149 Se, että komission jäsen laiminlyö tästä jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia, edellyttää lähtökohtaisesti, että hänelle määrätään seuraamus EY 213 artiklan 2 kohdan nojalla.

150 Esillä olevan asian olosuhteiden perusteella on kuitenkin katsottava, että laiminlyönnin toteaminen on sinänsä asianmukainen seuraamus.

151 Cressonille ei näin ollen ole määrättävä seuraamusta, jossa on kyse eläkeoikeuden tai muiden vastaavien etuuksien lakkaamisesta.

Oikeudenkäyntikulut

152 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan

oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Mainitun artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi. Saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

153 Koska esillä olevassa asiassa komissio ja Cresson ovat hävinneet asian osittain, on syytä määrätä, että kumpikin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Ranskan tasavalta, joka on asiassa väliintulijana, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (täysistunto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Edith Cresson laiminlöi Euroopan yhteisöjen komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan EY 213 artiklan 2 kohdassa ja EA 126 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla René Berthelot'n palvelukseen ottamisen yhteydessä ja hänen työsuhteensa ehtojen osalta.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan yhteisöjen komissio ja Edith Cresson sekä Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset